

Datum van
inontvangstneming

:

07/01/2025

Geanonimiseerde versie

C-796/24 – 1

Zaak C-796/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 november 2024

Verwijzende rechter:

Grondwettelijk Hof (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

7 november 2024

Verzoekende partij:

Orde van Vlaamse Balies

Instituut voor bedrijfsjuristen

Ordre des barreaux francophones et germanophone

Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants

ZH

SR

Verwerende partij:

Ministerraad

Interveniërende partij:

Association Européenne des Juristes d'Entreprises

Grondwettelijk Hof

Arrest nr. 115/2024
van 7 november 2024
Rolnummers: [OMISSIS] 8021, [OMISSIS] 8027 en 8044

In zake: de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging

- van de wet van 28 november 2022 „betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector”, ingesteld door [OMISSIS] het Instituut voor bedrijfsjuristen, [OMISSIS] en door het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants en anderen,

- van de wet van 8 december 2022 „betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie”, ingesteld door [OMISSIS] het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

[OMISSIS]

wijst na beraad het volgende arrest:

I. *Onderwerp van de beroepen en rechtspleging*

a. [OMISSIS]

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 14 juni 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 15 juni 2023, heeft het Instituut voor bedrijfsjuristen [OMISSIS] beroep tot vernietiging ingesteld van de [OMISSIS] wet van 28 november 2022 [zaak nummer 8021].

c.[OMISSIS]

d.[OMISSIS]

e. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 15 juni 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 19 juni 2023, is beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging ingesteld van dezelfde wet van 28 november 2022 door het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants, ZH en SR, [OMISSIS] [zaak nummer 8027].

f. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 23 juni 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 juni 2023, is beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging ingesteld van dezelfde wet van 8 december 2022 door het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants, ZH en SR [OMISSIS] [zaak nummer 8044]

Die zaken, ingeschreven onder de nummers [OMISSIS] 8021, [OMISSIS] 8027 en 8044 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories en memories van wederantwoord zijn ingediend door:

- de vzw „Association Européenne des Juristes d’Entreprise [OMISSIS];
- de Ministerraad [OMISSIS]

De verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend.

[OMISSIS]

II. *In rechte*

- A -

Zaak nr. 8014

A.1 [OMISSIS]

Zaak nr. 8021

A.4. In de zaak nr. 8021 wordt door het Instituut voor bedrijfsjuristen de vernietiging gevorderd van de wet van 28 november 2022.

A.5.[OMISSIS]

A.6. Ten gronde voert de verzoekende partij een enig middel aan dat uitgaat van de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 7 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en met artikel 3, lid 3, van de richtlijn (EU) 2019/1937. De bestreden wet van 28 november 2022 is van toepassing op de bedrijfsjuristen, zonder dat in een uitzondering wordt voorzien voor de informatie die zij hebben ontvangen in de uitoefening van hun adviesverlening, terwijl de toepassing van de wet van 28 november 2022 in strijd is met hun geheimhoudingsplicht, waardoor het recht op de bescherming van het privéleven en het recht op een eerlijk proces worden geschonden.

Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is het recht op een eerlijk proces niet alleen van toepassing op de gerechtelijke procedure, maar ook reeds eerder. Daarnaast geldt de geheimhoudingsplicht niet alleen ten aanzien van advocaten, maar ook ten aanzien van andere categorieën van juridische beroepsgroepen. De Engelstalige versie van de richtlijn (EU) 2019/1937 bevestigt dat standpunt, daar het melding maakt van de „legal professional privilege”. De

bescherming van het privéleven strekt zich niet alleen uit tot de communicatie tussen advocaat en cliënt, maar tot alle privé-communicatie.

De verzoekende partij meent dat de bestreden wet van 28 november 2022 niet pertinent en niet proportioneel is. De vertrouwelijkheid is primordiaal voor een goede uitvoering van de taak van de bedrijfsjurist en is daarom erkend als een fundamentele waarde van de functie. Niet alleen zorgt de bestreden wet ervoor dat de bedrijfsjurist niet meer zal beschikken over alle informatie die hij nodig heeft om zijn beroep goed uit te oefenen, ook wordt daardoor het algemeen belang in gevaar gebracht. Doordat de bedrijfsjurist het allereerste contactpunt is om conflictoplossingen aan te reiken, zal door de afwezigheid van geheimhouding ten aanzien van de bedrijfsjurist, minder worden gebruikgemaakt van zijn diensten; de werknemers kunnen immers niet meer rekenen op zijn geheimhouding.

Indien het Hof zou twijfelen of de richtlijn (EU) 2019/1937 de lidstaten zou toestaan of verplichten om bedrijfsjuristen uit te sluiten, vraagt de verzoekende partij aan het Hof van Justitie van de Europese Unie drie prejudiciële vragen te stellen.

Zaken nrs. 8023 en 8024

A.7.[OMISSIS]

Zaken nrs. 8027 en 8044

A.10 [OMISSIS]

A.12.1. Ten gronde voeren de verzoekende partijen drie middelen aan [OMISSIS].

A.12.2.[OMISSIS]

A.12.4. Als tweede middel in de zaken nrs. 8027 en 8044 voeren de verzoekende partijen de schending aan, door artikel 5, § 1, 3, van de wet van 28 november 2022 en artikel 4, § 1, 2, van de wet van 8 december 2022, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 16, 22 en 34 van de Grondwet, met het algemeen rechtszekerheidsbeginsel, met het beginsel van de primauteit van het Europees Unierecht, met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 7, 8 en 16 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De verschillende behandeling van de beroepsgroepen die alle gebonden zijn door een wettelijk beroepsgeheim is discriminerend.

[OMISSIS]

In tegenstelling tot de advocaten wordt het beroepsgeheim van andere juridische beroepsbeoefenaars niet beschermd, hetgeen een onevenredige impact heeft op de vertrouwensrelatie met de cliënt. Wanneer advocaten of leden van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants om advies worden verzocht door hun cliënt of hun opdrachtgever, dan moeten zij kunnen garanderen dat het beroepsgeheim wordt gerespecteerd. In beide gevallen geven die juridische beroepsbeoefenaars immers een advies over de rechtspositie van de cliënt en dienen zij hiervoor volledige informatie te ontvangen van hun cliënt. Daarbij is het in beide professionele situaties noodzakelijk dat een cliënt die informatie kan verstrekken in volledige transparantie en vertrouwen. Beide categorieën zijn vergelijkbaar, zowel wat de aard van de beroepsactiviteit betreft als wat hun strafrechtelijke verantwoordelijkheid betreft met betrekking tot de mogelijke schending van de wettelijke beroepsgeheimhoudingsplicht.

De verzoekende partijen voeren aan dat uit de parlementaire voorbereiding niet kan worden afgeleid of het ingevoerde onderscheid tussen advocaten en andere juridische beroepsbeoefenaars een legitieme doelstelling van algemeen belang nastreeft, waardoor rekening moet worden gehouden met de algemene doelstelling van de wet, namelijk de handhaving van de materieelrechtelijke regels binnen de twaalf domeinen uit de bestreden wet wat de zaak nr. 8027 betreft en de handhaving van de materiële rechtsregels in alle rechtsdomeinen wat de zaak nr. 8044 betreft. Daarnaast merken ze op dat, gelet op de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, de beroepstitel geen pertinent criterium van onderscheid is, maar wel de beroepsactiviteit. En zelfs indien zou worden aanvaard dat het criterium van onderscheid pertinent is, dan nog moet worden aangenomen dat de geheimhoudingsplicht in principe equivalent is ten aanzien van alle beroepsbeoefenaars die een risico op vervolging lopen op grond van artikel 458 van het Strafwetboek. De nadelen voor de verzoekende partijen staan niet in proportionele verhouding met de handhavingsdoelstelling van de meldersregeling. De mogelijke vertrouwensbreuk tussen de juridische beroepsbeoefenaars en hun cliënten zal ertoe leiden dat cliënten minder een beroep zullen doen op gecertificeerde accountants en belastingadviseurs om hun rechtspositie te bepalen. Bovendien wordt aan de vrijheid van ondernemen van de verzoekende partijen geraakt, aangezien zij in hun beroepsactiviteiten niet kunnen rekenen op de volledige transparantie en het vertrouwen van hun cliënt. Daar het begrip „beroepsgeheim van advocaten” moet worden begrepen als een „legal professional privilege” [richtlijn (EU) 2019/1937] is het niet redelijk verantwoord om een onderscheid te maken tussen beroepsgroepen op het punt van adviesverlening in het kader van het bepalen van de rechtspositie van de cliënt. Dat geldt des te meer in zake fiscale en sociale fraude, aangezien die twee domeinen niet door de Europese wetgever zijn opgenomen in de richtlijn (EU) 2019/1937.

Daarom voeren de verzoekende partijen aan dat een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie moet worden gesteld aangaande het toepassingsgebied van de richtlijn (EU) 2019/1937.

A.12.5.1.[OMISSIS]

Memorie van tussenkoms

A.13. De vzw „Association Européenne des Juristes d’Entreprises” (hierna: de vzw „AEJE”) dient een memorie van tussenkoms in [OMISSIS]

A.14. Ten gronde wordt door de vzw „AEJE” een enig middel opgeworpen, dat bestaat uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 7 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en met artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937. In de bestreden wet van 28 november 2022 wordt geen uitzondering opgenomen voor de informatie die een bedrijfsjurist ontvangt in de uitoefening van zijn functie, terwijl die functie inhoudt dat een bedrijfsjurist in volle onafhankelijkheid aan zijn werkgever adviezen moet kunnen verlenen over de juiste toepassing van de wetgeving. Daardoor wordt inbreuk gepleegd op het recht op de bescherming van het privéleven, op het recht op een eerlijk proces en op het gelijkheidsbeginsel.

Door de bedrijfsjuristen, zonder objectieve en rationele reden, uit te sluiten van de bescherming van het beroepsgeheim zoals dat geldt voor de advocaten, voert artikel 5 van de wet van 28 november 2022 een ongelijke behandeling in die fundamentele rechten schendt. De geheimhoudingsplicht van de bedrijfsjuristen steunt op het recht op de bescherming van het privéleven en garandeert een eerlijk proces. Het is niet gekoppeld aan de persoon van de bedrijfsjurist, maar aan zijn taak, namelijk het verlenen van advies aan zijn werkgever.

Alvorens de werkgever aan de bedrijfsjurist juridisch advies zal vragen, moet de werkgever er zeker van zijn dat de informatie die hij verstrekt en het advies dat hij verkrijgt nooit zullen worden bekendgemaakt en nooit tegen hem zullen worden gebruikt. Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie gelden niet alleen in het kader van de gerechtelijke procedures, maar zijn tevens van toepassing op adviezen en juridische raadplegingen. De geheimhoudingsplicht ten aanzien van adviezen verleend door bedrijfsjuristen is derhalve noodzakelijk in een rechtsstaat en vormt een garantie voor een eerlijk proces.

Het verschil in behandeling tussen advocaten en bedrijfsjuristen is, volgens de tussenkomsende partij, niet te verantwoorden. Niet alleen is het criterium van onderscheid niet pertinent, het is tevens niet objectief, aangezien beide categorieën advies verlenen over de rechtspositie van de rechtzoekenden en beiden onderworpen zijn aan verplichtingen in zake confidentialiteit en onafhankelijkheid. De vaststelling dat een bedrijfsjurist wordt betaald door zijn werkgever en niet door een cliënt is niet pertinent om dat onderscheid te rechtvaardigen.

De tussenkomenende partij wijst tevens erop dat het bestreden artikel 5 van de wet van 28 november 2022 een verschil in behandeling invoert dat niet was bepaald in artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937. De verantwoording van dat onderscheid kan op geen enkele manier steunen op de tekst van de richtlijn. De notie „strikte interpretatie” van „het beroepsgeheim van advocaten” in de zin van de richtlijn (EU) 2019/1937 wordt niet opgelegd door die richtlijn. In de Engelse versie is sprake van „the protection of legal and medical professional privilege”, terwijl in de Franse versie „la protection du secret professionnel des avocats” wordt gebruikt. De Franse en Engelse versie verschillen derhalve grondig van elkaar.

In ondergeschikte orde wenst de tussenkomenende partij dat het Hof een prejudiciële vraag stelt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie om vast te stellen op welke manier artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937 moet worden geïnterpreteerd. Daarvoor verwijst ze naar het verzoekschrift van het Instituut voor Bedrijfsjuristen in de zaak nr. 8021 en gaat ze akkoord met de vraag die daarin wordt gesuggereerd.

Memorie van de Ministerraad in de zaken nrs [OMISSIS] 8027 en 8044

[OMISSIS]

Daarnaast merkt de Ministerraad ook op dat niet wordt ingezien waarom in de zaken nrs. 8027 en 8044 de volledige vernietiging van de wet van 28 november 2022 en de wet van 8 december 2022 wordt gevraagd, terwijl de verzoekende partijen enkel de artikelen 2 en 4, § 1, 2, van de wet van 8 december 2022 (zaak nr. 8044) en de artikelen 2 en 5, § 1, 3, van de wet van 28 november 2022 (zaak nr. 8027) viseren.

[OMISSIS]

A.16.1. [OMISSIS]

Wat de opmerkingen aangaande het beroepsgeheim betreft, verwijst de Ministerraad naar de Europese Commissie die heel uitdrukkelijk heeft geoordeeld dat de uitzondering waarin artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937 voorziet, strikt moet worden geïnterpreteerd, net omdat de richtlijn geen enkele meldingsplicht oplegt. Naar aanleiding van dat standpunt werden de verzoeken van andere beroepsgroepen om ook voor hen in een uitzondering te voorzien, afgewezen. De Ministerraad stelt dat, als er al discriminatie zou zijn, die niet verbonden is aan het ruimer toepassingsgebied van de bestreden wetten, maar aan de keuzes die gemaakt werden in de richtlijn (EU) 2019/1937. Een eventuele prejudiciële vraag zal dan ook, volgens de Ministerraad, moeten worden gesteld in het licht van de tekst van de richtlijn en niet in het licht van de Belgische wet.

De Ministerraad betwist dat de andere juridische beroepsgroepen een concurrentieel nadeel lijden ten opzichte van advocaten. Er is geen bewijs om dit

te ondersteunen. De wet is nu reeds enkele maanden van kracht en er is geen enkele indicatie dat andere beroepsgroepen geconfronteerd zouden worden met een verminderd cliënteel. Tevens kan niet worden verwezen naar de rechtspraak van het Hof van Justitie, met name het arrest gewezen in grote kamer op 26 juni 2007 in zake *Orde van Franstalige en Duitstalige balies e.a.* (C-305/05, ECLI:EU:C:2007:383), omdat die rechtspraak gaat over de antiwitwaswetgeving die beroepsbeoefenaars verplicht om hun cliënten in bepaalde omstandigheden aan te klagen. Dat is hier niet aan de orde, omdat er geen meldingsplicht wordt opgelegd aan professionele accountants of adviseurs. Bovendien, als er al sprake zou zijn van discriminatie, dan profiteren de verzoekende partijen in de zaken nrs. 8027 en 8044 hiervan, omdat zij een nieuwe spreekbevoegdheid krijgen en de bescherming van de bestreden wetten genieten, terwijl advocaten gebonden blijven aan het beroepsgeheim. De Ministerraad voert tevens aan, met verwijzing naar het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gewezen in grote kamer op 14 februari 2023 in zake „Luxleaks” (*Halet t. Luxemburg*, ECLI:CE:ECHR:2023:0214JUD002188418), dat het beroepsgeheim verre van absoluut is, ongeacht het beroep van de betrokkene. Het beroepsgeheim is geen recht, maar een strafrechtelijk betugelde verplichting.

[OMISSIS]

Memorie van de Ministerraad in de [zaak] nr[OMISSIS]. 8021[OMISSIS]

[OMISSIS]

A.18.1. Wat betreft het enige middel in de zaak nr. 8021 [OMISSIS] meent de Ministerraad dat de te vergelijken categorieën van personen, te weten de advocaten en de bedrijfsjuristen, niet vergelijkbaar zijn. Dienaangaande worden vier verschillen opgesomd.

Indien het Hof toch van oordeel zou zijn dat de categorieën vergelijkbaar zijn, merkt de Ministerraad op dat de doelstelling van de wetgever legitiem is, namelijk de omzetting van de richtlijn (EU) 2019/1937 teneinde de bescherming van de melders te garanderen. Informatie die ontsnapt aan de bescherming van de meldersregeling dient strikt te worden beperkt. Aangaande de vraag of de bestreden wetten als adequaat en evenredig moeten worden beschouwd, merkt de Ministerraad op dat het beroepsgeheim van de advocaten zijn bestaansreden vindt in de bescherming van de rechtzoekenden, in het recht op een eerlijk proces en in een goed functioneren van justitie. Die elementen zijn in geen geval van toepassing ten aanzien van bedrijfsjuristen. Bovendien laat de bestreden wet niet toe dat de confidentialiteitsplicht die geldt voor de bedrijfsjuristen wordt geschonden. De bedrijfsjuristen hebben de mogelijkheid om te zwijgen onder het mom van hun geheimhoudingsplicht, ofwel om gebruik te maken van hun vrijheid van meningsuiting terwijl ze beschermd worden door de bestreden wetgeving. De meldersregeling, zoals uitgewerkt door de richtlijn (EU) 2019/1937 en de bestreden wetgeving, laat de bedrijfsjuristen die het zelf wensen toe om de werking van de onderneming te verbeteren door inbreuken te signaleren.

Volgens de Ministerraad kan niet worden aanvaard dat onder „legal professional privilege” een ruimer toepassingsgebied moet worden begrepen dan enkel het beroepsgeheim van advocaten, zodat niet kan worden aanvaard dat de bestreden wet van 28 november 2022 een beperkter toepassingsgebied heeft dan de richtlijn (EU) 2019/1937. Zowel de afdeling wetgeving van de Raad van State als de Europese Commissie hebben geoordeeld dat onder het begrip „legal professional privilege” enkel de advocaten vallen, met uitsluiting van de bedrijfsjuristen en andere juridische adviesverleners. Het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Hof voor de Rechten van Mensen delen die mening. Ook de verwijzing naar de vierde richtlijn (EU) 2015/849 van 20 mei 2015 van het Europees Parlement en de Raad „in zake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie” (hierna: de Witwasrichtlijn) is niet relevant, daar beide richtlijnen een ander kader omvatten. Bij de Witwasrichtlijn worden nieuwe verplichtingen opgelegd aan alle juridische beroepsgroepen, teneinde mee te werken aan een meer efficiënte strijd tegen het witwassen van geld, terwijl de richtlijn (EU) 2019/1937 en de bestreden wet van 28 november 2022 geen verplichtingen opleggen maar enkel een beschermingsnetwerk vaststellen en een spreekrecht mogelijk maken voor melders.

[OMISSIS]

Memories van de verzoekende partijen

A.19.1. [OMISSIS]

Ten aanzien van de opmerking van de Ministerraad dat enkel artikel 5, § 1, 3, van de wet van 28 november 2022 moet worden vernietigd, volstaat het, volgens het Instituut, vast te stellen dat bij vernietiging van artikel 5 de bestreden wet nog steeds van toepassing is op de bedrijfsjuristen, hetgeen niet de bedoeling is van het door het Instituut ingediende verzoekschrift.

[OMISSIS]

Ten gronde meent de verzoekende partij dat het de richtlijn (EU) 2019/1937 zelf is die bepaalt dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de bescherming van het beroepsgeheim zoals vastgelegd in de nationale bepalingen. Aangezien de Belgische wetgever aan de bedrijfsjuristen een geheimhoudingsplicht oplegt, mag, bij de omzetting van de richtlijn, rekening worden gehouden met die geheimhoudingsplicht. De verzoekende partij herhaalt dat de bedrijfsjurist een essentiële rol speelt in de uitoefening, door zijn werkgever, van het recht op een eerlijk proces en dat hij deelneemt aan de goede werking van de onderneming. De vaststelling dat de geheimhoudingsplicht niet strafrechtelijk wordt gesanctioneerd door artikel 458 van het Strafwetboek wijzigt niets aan het belang van de geheimhoudingsplicht van bedrijfsjuristen. De finaliteit van het beroepsgeheim is

steeds dezelfde, namelijk het beschermen van fundamentele rechten, de rechten van verdediging en het recht op de bescherming van het privéleven. Het enkele feit dat een keuzerecht voor de bedrijfsjurist bestaat, is voldoende om de belangen van de onderneming mogelijk te schaden.

De verzoekende partij meent dat de stelling van de Ministerraad, volgens welke de richtlijn (EU) 2019/1937 verbiedt dat in een uitzondering wordt voorzien voor bedrijfsjuristen, niet kan worden gevolgd. Dienaangaande wordt verwezen naar het voormelde arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 14 februari 2023 in zake *Halet t. Luxemburg*.

De verzoekende partij herhaalt ook de noodzaak tot het stellen van drie prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

A [OMISSIS]

A.22.1. [OMISSIS]

A.22.5. Wat het tweede middel in de zaken nrs. 8027 en 8044 betreft, voeren de verzoekende partijen aan dat de Ministerraad flagrant miskent dat het beroepsgeheim een grondwettelijke waarde heeft en vervat zit in het fundamentele recht op de bescherming van het privéleven en de rechten van verdediging. Er kan van de regel van het beroepsgeheim enkel worden afgeweken voor zover dat voor de verdediging van de rechten van de partijen in de zaak noodzakelijk is.

Ook accountants en belastingadviseurs moeten een vertrouwensrelatie kunnen opbouwen met hun cliënt om die laatste bij te staan binnen of buiten het kader van een concrete procedure voor een gerecht. Volgens de rechtspraak van het Hof en naar analogie van de vertrouwensrelatie tussen de advocaat en zijn cliënt kan een dergelijke noodzakelijke vertrouwensrelatie enkel tot stand komen en behouden blijven indien de rechtzoekende de waarborg heeft dat wat hij aan zijn advocaat toevertrouwt door die laatstgenoemde niet openbaar zal worden gemaakt.

De verzoekende partijen herinneren het Hof eraan dat voor de beoordeling van de overeenstemming van de richtlijn (EU) 2019/1937 met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie uitsluitend het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is, en niet de Europese Commissie. Bovendien is de interpretatie van de Europese Commissie in belangrijke mate irrelevant, omdat de Belgische wetgever heeft gekozen voor een uitbreiding van het toepassingsgebied van de beschermingsregeling voor melders. Daar het toepassingsgebied van de wet van 28 november 2022 is uitgebreid en de wet van 8 december 2022 zelfs een algemene draagwijdte heeft, heeft het advies van de Europese Commissie enkel impact op de Belgische regelgeving voor zover die de bepalingen van de richtlijn minimaal omzet. De interpretatie van de Europese Commissie kan niet zonder meer worden getransponeerd naar de Belgische context, daar de sociale en fiscale fraude niet tot de tien rechtsdomeinen behoren van de richtlijn.

De verzoekende partijen stellen vast dat, door de uitbreiding van het materieel toepassingsgebied, een advocaat, een accountant of een belastingadviseur een inbreuk in het domein van de belastingfraude of sociale fraude kan melden, terwijl het tot de wezenlijke beroepsactiviteit behoort van zowel de advocaat als de accountant of belastingadviseur om de cliënt in vol vertrouwen te kunnen adviseren over zijn fiscale, boekhoudkundige of sociaalrechtelijke positie. Evenwel wordt enkel de cliënt van de advocaat beschermd door het beroepsgeheim. Bovenop de individuele belangen van de cliënten worden ook de belangen van de beroepsbeoefenaars zelf geschaad. Het feit dat beide bestreden wetten zorgen voor een verschillende behandeling van het beroepsgeheim is discriminatoir, gelet op de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie die uitgaat van de aard van de beroepsactiviteit als pertinent criterium van onderscheid, veeleer dan de beroepstitel alleen en de aan- of afwezigheid van een pleitmonopolie.

Memories van wederantwoord van de Ministerraad

A.23.1. [OMISSIS]

A.23.5. Ten aanzien van het tweede middel [OMISSIS] in de zaken nrs. 8027 en 8044 benadrukt de Ministerraad dat net om niet te discrimineren de wetgever ervoor heeft gekozen het materieel toepassingsgebied uit te breiden tot belastingfraude en de inperking van het spreekrecht te beperken tot het beroepsgeheim van de advocaten en het medisch beroepsgeheim. Artikel 3, lid 3, van de richtlijn (EU) 2019/1937 verwijst geenszins naar het beroepsgeheim van andere beroepsgroepen. Een niet-discriminatoire omzetting van de richtlijn impliceert dat de bescherming van het spreekrecht op eenzelfde wijze wordt ingevoerd voor de accountants en de belastingadviseurs. Geen enkele bepaling of overweging in de considerans van de richtlijn verwijst expliciet of impliciet naar andere beroepen dan dat van advocaat of arts. Bovendien komt geen enkele accountant of belastingadviseur tussen in gerechtelijke procedures op dezelfde manier als een advocaat: zij nemen niet deel aan de procedures in gerechtelijke en andere geschillen en worden niet wettelijk erkend als een van de actoren binnen de gerechtelijke organisatie.

A.23.6. Aangaande het enige middel in de zaak nr. 8021 herhaalt de Ministerraad dat niet kan worden aanvaard dat de bedrijfsjuristen dezelfde behandeling krijgen als advocaten. Het statuut van werknemer impliceert noodzakelijkerwijs een band van ondergeschiktheid en een hiërarchische controle door de werkgever. Bovendien komt geen enkele bedrijfsjurist tussen in gerechtelijke procedures zoals een advocaat dat doet.

[OMISSIS]

Memorie van wederantwoord van de tussenkommende partij

[OMISSIS]

A.24.2. De tussenkomenende partij is van oordeel dat de Belgische wetgever de bedrijfsjuristen kan uitsluiten van het toepassingsgebied van de bestreden wet. De wetgever is niet gebonden door het voorstel van interpretatie van de Europese Commissie; het Groothertogdom Luxemburg heeft immers niet alleen de advocaten uitgesloten van het toepassingsgebied van hun omzettingwet, maar ook de notarissen en de gerechtsdeurwaarders. Die Luxemburgse wet heeft niet het voorwerp uitgemaakt van enige kritiek van de Europese Commissie.

Daarnaast merkt de tussenkomenende partij op dat de bestreden wet negatief inwerkt op het deugdelijk bestuur van een onderneming. Door het risico op openbaarmaking kan de bedrijfsjurist zijn werk niet meer naar behoren doen, aangezien de werkgever zal vrezen voor een eventuele openbaarmaking van de informatie die hij heeft verstrekt.

- B -

B.1.1. De samengevoegde beroepen zijn gericht tegen de wet van 28 november 2022 [OMISSIS] (zaken nrs. [OMISSIS] 8021 [OMISSIS] en 8027) en tegen de wet van 8 december 2022 [OMISSIS] (hierna: de wet van 8 december 2022) (zaken nr [OMISSIS] 8044).

[OMISSIS]

B.1.2. De richtlijn (EU) 2019/1937 is tot stand gekomen omdat de Europese wetgever van oordeel was dat een globaal instrument op Europees niveau noodzakelijk was. Het doel van de richtlijn (EU) 2019/1937 bestaat erin „de tenuitvoerlegging van het Unierecht en -beleid op specifieke gebieden te verbeteren door de vaststelling van gemeenschappelijke minimumnormen die zorgen voor een hoog niveau van bescherming van melders van inbreuken op het Unierecht” (artikel 1 van de richtlijn (EU) 2019/1937).

[OMISSIS]

B.1.3. De richtlijn (EU) 2019/1937 biedt rechtsbescherming aan melders van inbreuken op het Unierecht die aan de voorwaarden voldoen om het statuut van melder te krijgen.

Artikel 6, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1937 bepaalt:

„1. Melders komen voor bescherming uit hoofde van deze richtlijn in aanmerking mits:

- a) zij gegronde redenen hadden om aan te nemen dat de gemelde informatie over inbreuken op het moment van de melding juist was en dat die informatie binnen het toepassingsgebied van deze richtlijn viel, en
- b) zij intern overeenkomstig artikel 7 of extern overeenkomstig artikel 10 informatie meldden, of informatie openbaar maakten overeenkomstig artikel 15”.

Het personeel toepassingsgebied van de richtlijn (EU) 2019/1937 betreft alle natuurlijke personen die in een werkgerelateerde context kennis krijgen van informatie over inbreuken op het Unierecht, ongeacht of zij werken voor of met organisaties in de private of publieke sector. Op het statuut van melder kunnen niet alleen werknemers die een schending melden zich beroepen, maar ook ambtenaren, zelfstandigen, aandeelhouders en personen die behoren tot het bestuurlijk, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van een onderneming (met inbegrip van niet bij het dagelijks bestuur betrokken leden, vrijwilligers en bezoldigde of onbezoldigde stagiairs), personen die werken onder het toezicht en de leiding van aannemers, onderaannemers en leveranciers, sollicitanten, voormalige werknemers, facilitators en derden die verbonden zijn met de melders en die het slachtoffer kunnen worden van represailles in een werkgerelateerde context (artikel 4).

Overeenkomstig de richtlijn (EU) 2019/1937 hebben melders de mogelijkheid om melding te doen via een intern meldingskanaal, een extern meldingskanaal of een openbare bekendmaking via een ander kanaal (artikelen 8 tot en met 15). Ongeacht welk kanaal de melder kiest, zodra hij in aanmerking komt voor het melderstatuut moet de instantie die de melding ontvangt de identiteit van de melder geheimhouden (artikel 16) en de gepaste voorgeschreven procedure volgen. Bovendien moet de melder te allen tijde worden beschermd tegen represailles (artikelen 19 en 21) en kan hij ondersteunende maatregelen vragen (artikelen 10 en 22). De richtlijn (EU) 2019/1937 voorziet ook erin dat lidstaten de personen en entiteiten moeten bestraffen die een melding belemmeren of trachten te belemmeren, die represailles nemen tegen melders, die onnodige of tergende procedures aanspannen tegen melders of die de verplichting tot geheimhouding van de identiteit van de melders schenden (artikel 23).

Het materieel toepassingsgebied van de richtlijn (EU) 2019/1937 omvat tien gebieden waarbinnen melders van inbreuken de bescherming van de richtlijn genieten (artikel 2, lid 1). De lidstaten hebben ook de mogelijkheid om de bescherming uit hoofde van het nationale recht uit te breiden met betrekking tot andere gebieden (artikel 2, lid 2).

B.1.4. Bepaalde meldingen worden uitgesloten uit het materieel toepassingsgebied van de richtlijn (EU) 2019/1937, waardoor de melder in dat geval geen bescherming zal kunnen genieten. Die meldingen betreffen informatie die beschermd wordt door het beroepsgeheim van bepaalde beroepsgroepen.

Artikel 3, lid 3, van de richtlijn (EU) 2019/1937 bepaalt:

„Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de toepassing van Unie- of nationaal recht in verband met:

- a) de bescherming van gerubriceerde gegevens;
- b) de bescherming van het beroepsgeheim van advocaten en van het medisch beroepsgeheim;

- c) de geheimhouding van rechterlijke beraadslagingen;
- d) strafprocesrecht”.

[OMISSIS]

De richtlijn (EU) 2019/1937 houdt [OMISSIS] rekening ermee dat bepaalde beroepsgroepen zijn gebonden aan het beroepsgeheim en dat dit beroepsgeheim in het licht van het algemeen belang van de samenleving specifieke bescherming behoeft.

[OMISSIS]

B.2.1. De federale wetgever heeft de richtlijn (EU) 2019/1937 omgezet door twee onderscheiden wetten in te voeren om de melders te beschermen, de ene in de private sector (de wet van 28 november 2022) en de andere in de publieke sector (de wet van 8 december 2022).

[OMISSIS]

B.2.6. Zowel de wet van 28 november 2022 als de wet van 8 december 2022 bieden een melder bescherming op voorwaarde dat die gegronde redenen had om aan te nemen dat de gemelde informatie over de inbreuken of de integriteitsschendingen op het moment van de melding juist was, en die informatie binnen het toepassingsgebied van de wet viel. Daarenboven moet de melder de procedurele voorwaarden van de gekozen procedure naleven (artikel 8, § 1, van de wet van 28 november 2022 en artikel 7, § 1, van de wet van 8 december 2022).

[OMISSIS]

B.2.7. Artikel 5, § 1, van de wet van 28 november 2022 en artikel 4, § 1, van de wet van 8 december 2022 voorzien in uitzonderingen waarbij bepaalde informatie buiten de meldersbescherming valt.

Voor het onderzoek van de beroepen tot vernietiging is het beroepsgeheim van advocaten en andere beroepsgroepen van belang. De meldersbescherming is niet van toepassing op informatie gedekt door het medisch beroepsgeheim noch op informatie en inlichtingen die advocaten ontvangen van hun cliënten of verkrijgen over hun cliënten, op voorwaarde dat zij, hetzij in gerechtelijke procedures of met betrekking tot dergelijke procedures, hetzij in het kader van adviesverlening over de wijze van het starten of het vermijden van een dergelijke procedure, de juridische situatie van die cliënt beoordelen of hun opdracht van verdediging of vertegenwoordiging van die cliënt uitoefenen (artikel 5, § 1, 3, van de wet van 28 november 2022 en artikel 4, § 1, 2, van de wet van 8 december 2022).

[OMISSIS]

B.3.1. De beroepen tot vernietiging hebben voornamelijk betrekking op de uitzondering die van toepassing is op [OMISSIS] het gebrek aan een uitzondering voor andere beroepsgroepen [dan advocaten], ongeacht of zij al dan niet optreden in juridische aangelegenheden.

B.3.2. Volgens de Ministerraad beoogt het beroep tot vernietiging in de zaak nr. 8021, ingediend door het Instituut voor bedrijfsjuristen, in wezen enkel artikel 5, § 1, 3, van de wet van 28 november 2022, en bevatten de beroepen tot vernietiging in de zaken nrs. 8027 en 8044, ingediend door het Instituut voor de Belastingadviseurs en de Accountants, enkel grieven ten aanzien van de artikelen 2 en 5, § 1, 3, van de wet van 28 november 2022 en de artikelen 2 en 4, § 1, 2, van de wet van 8 december 2022.

B.3.3. Het Hof dient de omvang van het beroep tot vernietiging te bepalen op basis van de inhoud van het verzoekschrift. Het Hof kan slechts uitdrukkelijk bestreden wetskrachtige bepalingen vernietigen waartegen middelen worden aangevoerd en, in voorkomend geval, bepalingen die niet worden bestreden maar die onlosmakelijk zijn verbonden met de bepalingen die moeten worden vernietigd.

Het Hof onderzoekt de verzoekschriften en de middelen in zoverre zij aan de voormelde vereisten voldoen.

[OMISSIS]

Ten gronde

B.14. Het Hof onderzoekt de grieven van de verzoekende partijen in onderstaande volgorde:

1.[OMISSIS]

[OMISSIS]

4. het gebrek aan uitzondering voor andere beroepsgroepen (B.44 – B.57);

5.[OMISSIS]

1.[OMISSIS]

[OMISSIS]

4. *Het gebrek aan uitzondering voor andere beroepsgroepen*

B.44. Het Instituut voor bedrijfsjuristen in de zaak nr. 8021 en het Instituut voor de Belastingadviseurs en de Accountants en anderen in de zaken nrs. 8027 en 8044 voeren een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in

samenhang gelezen met de artikelen 16, 22 en 34 van de Grondwet, met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol, met de artikelen 7, 8, 16 en 47 van het Handvest, met artikel 3, lid 3, van de richtlijn (EU) 2019/1937, met het beginsel van de primauteit van het Unierecht en met het rechtszekerheidsbeginsel.

De tussenkomende partij, de vzw „AEJE”, voert als enig middel de schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 7 en 47 van het Handvest en met artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937. Dat middel sluit aan bij het enige middel van het Instituut voor bedrijfsjuristen in de zaak nr. 8021.

De schending van de voormelde bepalingen zou in wezen voortvloeien uit de vaststelling dat de bestreden wetten in een uitzondering voorzien voor advocaten, maar niet voor andere juridische beroepen die eveneens aan het beroepsgeheim onderworpen zouden zijn.

B.45. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 8027 en 8044 tonen niet aan op welke wijze artikel 34 van de Grondwet, dat betrekking heeft op de overdracht van bevoegdheid aan volkenrechtelijke instellingen, van toepassing is.

In die mate is het tweede middel in de zaken nrs. 8027 en 8044 niet ontvankelijk.

B.46. Het algemeen beginsel van rechtszekerheid vereist dat „rechtsregels duidelijk en nauwkeurig zijn alsook dat hun toepassing voorzienbaar is voor de justitiabelen, in het bijzonder wanneer die regels nadelige gevolgen kunnen hebben voor particulieren en ondernemingen. Inzonderheid vereist dat beginsel dat een regeling de belanghebbenden in staat stelt de omvang van de verplichtingen die zij hun oplegt, nauwkeurig te kennen, en dat deze laatsten ondubbelzinnig hun rechten en verplichtingen kunnen kennen en dienovereenkomstig hun voorzieningen kunnen treffen” (HvJ, 29 april 2021, C-504/19, Banco de Portugal e.a., ECLI:EU:C:2021:335, punt 51).

Het verbiedt de wetgever om zonder objectieve en redelijke verantwoording afbreuk te doen aan het belang van de rechtzoekenden om in staat te zijn de rechtsgevolgen van hun handelingen te voorzien.

B.47. De parlementaire voorbereiding van de wet van 28 november 2022 vermeldt over het beroepsgeheim:

„Er zijn gebieden waar de melding of openbaarmaking van inbreuken een speciale regeling verdient, met het risico dat het algemeen belang eerder in gevaar komt dan dat het wordt verdedigd.

[...]

Het is ook belangrijk om bepaalde vertrouwelijke informatie die in het Unie- en/of het nationale recht een bijzondere status heeft, uit het toepassingsgebied van de meldingsregeling uit te sluiten.

[...]

Voor beroepsbeoefenaars die onder artikel 458 van het Strafwetboek vallen, andere dan advocaten en gezondheidswerkers (zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders, belastingadviseurs, bedrijfsrevisoren en accountants) creëert het wetsontwerp daarentegen een nieuwe toestemming tot spreken (zie artikel 33). Deze beroepsbeoefenaars zouden in aanmerking moeten kunnen komen voor bescherming op grond van deze Richtlijn wanneer zij informatie melden die is beschermd door de toepasselijke beroepsregels, op voorwaarde dat het melden van die informatie nodig is voor het onthullen van een onder deze Richtlijn vallende inbreuk (overweging nr. 27 van de Richtlijn).

Zoals de andere hierboven vermelde beroepsbeoefenaren, genieten bedrijfsjuristen die gebonden zijn aan een geheimhoudingsplicht, overeenkomstig artikel 5 van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor Bedrijfsjuristen, een nieuwe spreekrecht. De uitzondering waarin Richtlijn (EU) 2019/1937 voorziet met betrekking tot het beroepsgeheim van advocaten, moet namelijk strikt worden uitgelegd.

[...]

Tenslotte wordt de aandacht erop gevestigd dat de wetgever [...] de bescherming uit hoofde van het nationale recht buiten de werkgerelateerde context op bepaalde vastgestelde gebieden [kan] uitbreiden na een passende beoordeling en na het advies van de betrokken bevoegde autoriteiten te hebben ingewonnen” (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-2912/001, pp. 45-47).

B.48. Het Verslag van de tweede lezing met betrekking tot het ontwerp dat heeft geleid tot de wet van 28 november 2022 vermeldt:

„Het is echter algemeen aanvaard dat ook andere financieel-juridische adviseurs, zoals bedrijfsjuristen, belastingadviseurs, accountants en revisoren, gehouden kunnen zijn tot beroepsgeheim overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.

De Europese Commissie stelt dat de uitzondering in Richtlijn (EU) 2019/1937 strikt geïnterpreteerd moet worden en niet uitgebreid kan worden naar andere beroepsgroepen. Dit maakt dat in het voorliggende wetsontwerp voor deze beroepsbeoefenaars een nieuwe ‘toestemming tot spreken’ in het leven wordt geroepen. Deze beroepsbeoefenaars kunnen dus in aanmerking komen voor bescherming op grond van deze Richtlijn (wanneer zij informatie melden die is beschermd door de toepasselijke beroepsregels, op voorwaarde dat het melden van die informatie nodig is voor het onthullen van een onder de Richtlijn vallende inbreuk). Het strafrechtelijk karakter van het beroepsgeheim voor deze beroepen

wordt afgeschaft voor de inbreuken bepaald in en onder voorwaarden van dit wetsontwerp” (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-2912/006, p. 8).

B.49. In haar tweede advies bij het ontwerp dat heeft geleid tot de wet van 28 november 2022 (RvSt, advies nr. 71.880/1/V van 2 september 2022) merkt de afdeling wetgeving van de Raad van State op:

„6.3.1. De vraag rijst of de uitzondering waarin artikel 5, § 1, 3, van het voorontwerp voorziet ook niet moet gelden ten aanzien van bedrijfsjuristen.

In zoverre in de Nederlandse tekst van artikel 3, lid 3, b), van richtlijn (EU) 2019/1937 gewag wordt gemaakt van het beroepsgeheim van advocaten, lijkt de omzetting van die richtlijnbevestiging dat niet te vereisen. Bedrijfsjuristen kunnen immers niet worden gelijkgesteld met advocaten.

In de Engelse versie van die bepaling, evenals in overweging 26 van de richtlijn wordt weliswaar gewag gemaakt van het ‚legal professional privilege’, wat ruimer zou kunnen worden gelezen dan het beroepsgeheim tussen advocaten en hun cliënten. Daar staat tegenover dat ook in die taalversie overweging 26 het heeft over ‚the protection of communications between lawyers and their clients’. Met het ‚legal professional privilege’ lijkt derhalve niet het beroepsgeheim te worden bedoeld van personen die een (gereguleerd) juridisch beroep in het algemeen uitoefenen, maar enkel dat van advocaten” (*Parl. St.*, Kamer, 2022-2023, DOC 55-2912/001, pp. 215-216).

B.50. De tussenkomende partij merkt op dat de richtlijn (EU) 2019/1937 de lidstaten zou toelaten andere beroepsgroepen uit te sluiten van de beschermingsregeling voor melders. Als voorbeeld wordt verwezen naar artikel 1 van de wet van 16 mei 2023 van het Groothertogdom Luxemburg. Ook de door de tussenkomende partij aangehaalde rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie zou aantonen dat het beroepsgeheim niet alleen kan gelden voor de advocaten, maar ook moet gelden voor de andere juridische beroepsgroepen.

De verzoekende partijen in de zaken nrs. 8021, 8027 en 8044, en de tussenkomende partij betogen eveneens dat de Engelse versie van artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937 niet beperkt is tot de advocaten, aangezien daarin de term „legal privilege” wordt gebruikt waaronder ook de vertrouwelijkheidsplicht van de bedrijfsjuristen zou vallen.

Daaruit zou voortvloeien dat artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937 niet verbiedt dat de in de wet van 28 november 2022 en in de wet van 8 december 2022 bepaalde uitzondering op de meldersbescherming wordt uitgebreid tot andere juridische beroepsgroepen.

[OMISSIS]

B.52. Het gebruik, in de Franse en de Nederlandse versie van de richtlijn, van de term « advocaat » doet vermoeden dat artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU)

2019/1937 het beroepsgeheim van de advocaten beoogt, met uitsluiting van dat van de andere personen die een juridisch beroep uitoefenen. Gelet op het gebruik van de termen « legal privilege » in de Engelse versie van de voormelde richtlijn, de ontstentenis van rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie over artikel 3, lid 3, b), van de voormelde richtlijn, en de formulering van die bepaling die met name „de toepassing van [...] nationaal recht in verband met [...] het beroepsgeheim van advocaten” beoogt, kan evenwel redelijke twijfel bestaan over de mogelijkheid die deze bepaling aan de lidstaten biedt om, bij de omzetting van de richtlijn in hun interne recht, behalve de advocaten, de personen die een ander juridisch beroep uitoefenen en die wettelijk gebonden zijn aan het beroepsgeheim of de vertrouwelijkheidsplicht, uit te sluiten van de beschermingsregeling voor melders, met betrekking tot de door dat geheim gedekte informatie.

B.53. Aangezien er redelijke twijfel is over de uitlegging die moet worden gegeven aan artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn, dienen, alvorens ten gronde uitspraak te doen, de in het dictum geformuleerde eerste en tweede prejudiciële vraag te worden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

B.54. De verzoekende partij in de zaak nr. 8021 en de tussenkomenende partij voeren aan dat artikel 5, § 1, 3°, van de wet van 28 november 2022 en artikel 4, § 1, 2°, van de wet van 8 december 2022 het recht van ondernemingen op eerbiediging van hun privéleven alsook hun recht op een eerlijk proces schenden. Aldus voeren zij de schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 7 en 47 van het Handvest.

De verzoekende partijen in de zaken nrs. 8027 en 8044 voeren aan dat artikel 5, § 1, 3°, van de wet van 28 november 2022 en artikel 4, § 1, 2°, van de wet van 8 december 2022 discriminerend zijn, aangezien zij de advocaten anders behandelen dan de personen die een ander juridisch beroep uitoefenen. Aldus voeren zij de schending aan van de artikelen 10, 11, 16 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol en met de artikelen 7, 8 en 16 van het Handvest.

B.55. Indien het Hof van Justitie van de Europese Unie de in het dictum geformuleerde eerste en tweede prejudiciële vraag ontkennend beantwoordt, zouden de in de voormelde grieven aangevoerde schendingen, indien zij bewezen zouden zijn, hun oorsprong vinden in artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937.

[OMISSIS]

B.57. Alvorens ten gronde uitspraak te doen over de voormelde grieven, dient bijgevolg eveneens de in het dictum geformuleerde derde prejudiciële vraag te worden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

5.[OMISSIS]

[OMISSIS]

Om die redenen,

het Hof,

- alvorens ten gronde uitspraak te doen over de grieven vermeld in B.44, stelt de volgende prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

1. Dient artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 „in zake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden” in die zin te worden geïnterpreteerd dat het de lidstaten, bij de omzetting van de richtlijn in hun interne recht, verplicht om, niet alleen de informatie gedekt door het beroepsgeheim van advocaten, maar ook de informatie gedekt door een wettelijke geheimhoudingsplicht die geldt voor personen uit andere juridische beroepsgroepen, uit te sluiten van het toepassingsgebied van de beschermingsregeling voor personen die inbreuken op het Unierecht melden?

2. Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, dient artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937 in die zin te worden geïnterpreteerd dat het de lidstaten, bij de omzetting van de richtlijn in hun interne recht, de mogelijkheid biedt om, zowel de informatie gedekt door het beroepsgeheim van advocaten, als de informatie gedekt door een wettelijke geheimhoudingsplicht die geldt voor personen uit andere juridische beroepsgroepen, uit te sluiten van het toepassingsgebied van de beschermingsregeling voor personen die inbreuken op het Unierecht melden?

3. Indien de eerste en de tweede vraag ontkennend worden beantwoord, schendt artikel 3, lid 3, b), van de richtlijn (EU) 2019/1937, in zoverre het bepaalt dat de voormelde richtlijn geen afbreuk doet aan de toepassing van het Unie- of nationaal recht in verband met de bescherming van het beroepsgeheim van advocaten, de bescherming van het beroepsgeheim die enkel geldt voor advocaten en niet voor personen uit andere juridische beroepsgroepen die onderworpen zijn aan een wettelijke geheimhoudingsplicht, het recht op eerbiediging van het privéleven zoals gewaarborgd bij de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (en bij artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens), de vrijheid van ondernemerschap zoals gewaarborgd bij artikel 16 van hetzelfde Handvest, het recht op het ongestoord genot van eigendom zoals gewaarborgd bij artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, of het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie dat is vermeld in de artikelen 20 en 21 van hetzelfde Handvest?

[OMISSIS]